

BUDGET 2018

UDMØNTNING TIL DECENTRALE ENHEDER

INDHOLDSFORTEGNELSE

BUDGETMÆSSIGE RAMMER 2018	3
1.1. BUDGETAFTALEN	4
1.2. GENERELLE RAMMEÆNDRINGER	4
1.3. TILFØRSLER.....	5
1.4. EFFEKTIVISERINGER	10
1.5. SMARTE INVESTERINGER I VELFÆRDEN.....	20
1.6. INTERN OMSTILLING	24
1.7. FINANSLOV OG SATSPULJER (BUDGET 2018 OG 2017).....	26
1.8. BUDGETAFTALEOPHØR.....	29
1.9. DEMOGRAFITILPASNING INKL. SUND ALDRING	31
1.10. DUT-KORREKTIONER.....	32
1.11. ØVRIGE KORREKTIONER	33
1.12. PRIS- OG LØN FREMSKRIVNING	36
1.13. VÆRDIGHEDSPULJEN.....	37
1.14. KLIPPEKORT PÅ PLEJECENTRE	38
1.15. FRIKOMMUNEFORSØG	38

BUDGETMÆSSIGE RAMMER 2018

DENNE SKRIVELSE REDEGØR FOR DE OVERORDNEDE ØKONOMISKE RAMMER FOR SUNDHEDS- OG OMSORGSUDVALGETS BUDGET 2018 - HERUNDER ÆNDRINGER FRA BUDGET 2017 TIL BUDGET 2018, BUDGETAFTALETILFØRSLER OG VEDTAGNE EFFEKTIVISERINGER PÅ SUNDHEDS- OG ÆLDREOMRÅDET, ÆNDRINGER I 2018 FRA TIDLIGERE BUDGETAFTALER SAMT TILFØRSEL AF MIDLER FRA FINANSLOV.

I.1. Budgetaftalen

Borgerrepræsentationen vedtog d. 5. oktober 2017 Københavns Kommunes budget for 2018. Budgettet indeholder den samlede økonomiske ramme for kommunen samt de overordnede rammer for de enkelte udvalgsområder.

I denne skrivelse redegøres der for de overordnede rammer for Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget for 2018 - herunder ændringer fra budget 2017 til budget 2018, budgetaftaletilførsler og vedtagne effektiviseringer på sundheds- og ældreområdet, ændringer i 2018 fra tidligere budgetaftaler samt tilførsel af midler fra Finansloven 2018.

Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget for 2018 er 6.391,7 mio. kr. Fordeling af budgettet på styringsområder og bevillinger fremgår af tabel 1.1 herunder.

Tabel 1.1. Vedtaget Budget 2018, Sundheds- og Omsorgsudvalget

Vedtaget Budget 2018	2018 1.000 kr.
Bevilling Sundhed	606.279
Bevilling Ældre	3.470.317
Bevilling Administration	149.144
Service i alt	4.225.740
Bevilling Anlæg	139.711
Anlæg i alt	139.711
Bevilling Aktivitetsbestemt Medfinansiering af Sundhedsvæsenet	1.803.553
Bevilling Overførsler	34.043
Bevilling Særligt dyre enkeltsager	-1.819
Overførsler i alt	1.835.777
Bevilling Finansposter	190.517
Finansposter i alt	190.517
Budget 2018 i alt	6.391.745

I.2. Generelle ramme- ændringer

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens overordnede budgetændringer fra 2017 til 2018 vedr. serviceudgifter, fremgår af nedenstående tabel 1.2. og uddybes i resten af skrivelsen.

Foruden nedenstående budgetændringer tildeles Sundheds- og Omsorgsforvaltningen jf. Finanslov 2017 også 39,9 mio. kr. årligt i 2017 og 2018 til klippekort på plejecentre. Dette uddybes i afsnit 1.14.

Table 1.2. Development in service expenses 2017 - 2018

Development from 2017 to 2018	Budget 2018 1.000 kr.
	Service
Tilførsler Budgetaftale 2018	37.735
Tilførsler fra tidligere budgetaftaler	8.660
Effektiviseringer og smarte investeringer	-72.653
Intern omstilling	0
Finansloven	8.291
Budgetaftaleophør 2018	-26.482
Demografitilpasning	1.291
DUT	1.215
Øvrige korrektioner	-44.284
Samlede konsekvenser for SOU	-86.227

In connection with the budget statements to the budget-responsible units, the Economic Secretariat is working on the relevant corrections for the individual unit.

1.3. Contributions

The Health and Care Committee receives with the Budget Agreement 2018 a total of 37.7 million kr. in operating funds and 11.4 million kr. in capital funds. In addition, 8.7 million kr. are contributed from previous budget agreements, so that the total contributions of operating funds amount to 46.4 million kr.

Table 1.3. Budget 2018, Contributions

Budget 2018, Contributions	1.000 kr.	
	Service	Capital
Specialized rehabilitation – purchase of leave	34.350	
Strengthening of internal volunteer corps	1.400	
Prevention of complicated care among elderly Copenhageners	650	
Prevention of abuse in Copenhagen youth education	500	
Dissemination of Tingbjerg model in vulnerable housing areas	425	
Dissemination and anchoring of new development parenting course	410	
Modernization plan 2018 - 2025		6.000
Young citizens with dementia – capacity expansion		2.500
Plan approval for new Center for Diabetes		1.700
Establishment of 3-room elderly homes at Hothers Plads		1.200
Budget Agreement 2018, in total	37.735	11.400

Sundhedspakke - Ældre medicinske patienter og sikker medicinindtagelse (Budgetaftale 2014)	6.640	
Flere forløb på stressklinikker (intern omstilling 2017)	81	
Udgående neurorehabiliteringsteam (intern omstilling 2017)	658	
Kapacitetsudvidelse af demensboliger (budget 2017)	253	
Ung mor på vej (Sydhavn) (budget 2017)	116	
Udvidelse af stressklinikkerne (budget 2017)	912	
Tilførsler fra tidligere budgetaftaler, i alt	8.660	
Tilførsler i alt	46.395	11.400

Derudover tilføres jf. Finanslov og satspuljer samlet 8,3 mio. kr. i 2018 til Demenshandlingsplanen 2025 og Kræftplan IV samt DÆMP og kronikerplaner jf. afsnit 1.7.

Specialiseret rehabilitering – køb af forløb

Der tilføres 34,4 mio. kr. i 2018, 35,6 mio. kr. i 2019, 36,5 mio. kr. i 2020 og 37,1 mio. kr. i 2021 og frem til køb af forløb til den specialiserede rehabilitering.

Midlerne udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering, Afdeling for Rehabilitering.

Kommunerne har siden 2015 haft finansierings- og myndighedsansvaret for de borgere, som modtager en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har, for at leve op til de nationale retningslinjer på området, været nødt til at købe forløb på specialhospitaler.

I Budgetaftale 2018 er der varigt afsat midler, som skal sikre at københavnere med en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau får forløb af den rette kvalitet. Med budgetaftale 2017 blev der afsat midler til at få lavet en analyse, som skulle bidrage med at tage stilling til den fremtidige varetagelse af specialiseret rehabilitering. Analysen viste at der på nuværende tidspunkt vil være for store risici forbundet med at kommunen i den nærmeste fremtid selv vil tilbyde rehabilitering på specialiseret niveau, idet erfaringsgrundlaget er stadig spinkelt og at rehabiliteringsopgaverne ikke har nået et stabilt leje endnu.

Table 1.4. Specialiseret rehabilitering

Indsatser 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021
Køb af døgn ophold	25.000	25.900	26.500	27.100
Køb af ambulante forløb	8.600	8.900	9.200	9.400
Lovpligtige transportudgifter	600	600	600	600
Ekstern neuropsykologisk ekspertise	150	150	150	0
I alt	34.350	35.550	36.450	37.100

Styrkelse af internt vikarkorps

Der tildeles 1,4 mio. kr. i 2018 stigende til 1,8 mio. kr. i 2019 – 2021 til styrkelse af det interne vikarkorps. Formålet er at optimere rekrutteringsgrundlaget, således at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen nu også kan rekruttere nyuddannet personale. De nyuddannede får et tre ugers kursus, og kan derefter ansættes i vikarkorpset.

Midlerne udmøntes til Center for Administration, Vikarkorpset.

Forebyggelse af kompliceret sorg blandt ældre københavnere

Der tilføres med Budgetaftale 2018 0,65 mio. kr. i 2018, 0,55 mio. kr. i 2019 og 0,6 mio. kr. i 2020 til forebyggelse af kompliceret sorg blandt ældre københavnere.

Midlerne skal gå til kompetenceudvikling, i samarbejde med Det Nationale Sorgcenter, af medarbejdere, således at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen får et øget fokus på og viden om kompliceret sorg, hvilket betyder bedre støtte i borgernes sorgproces og forebyggelse af kompliceret sorg.

På baggrund af Sundheds- og Omsorgsudvalgsmødet d. 24. oktober 2017, hvor forligspartner besluttede at prioritere midler fra de udisponerede værdighedsmidler, så opskaleres indsatsen, således at der nu kan uddannes 90 sygeplejersker, 60 SOSU-hjælpere, 10 sundhedshjælpere samt 30 deltagere fra frivillige organisationer uddannes. Yderligere udvikles der et e-læringsværktøj samt andre materialer med fokus på borgere med anden etnisk baggrund end dansk, som sikrer fastholdelse og udbredelse af viden om kompliceret sorg også efter projektets afsluttes i 2020.

Alle midlerne udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering, Afdeling for Ældrelev.

Tabel 1.5. Fordeling mellem Budget 2018-midler og værdighedsmidler

Kompliceret sorg 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021
Budget 2018	650	550	600	0
Værdighedsmidler oktober 2017	300	600	450	0
I alt	950	1.150	1.050	0

Det forventes at værdighedsmidlerne overgår til bloktilskuddet i 2020.

Forebyggelse af misbrug på københavnske ungdomsuddannelser

Ungdomsuddannelserne oplever, at mange unge er udfordret af misbrug og/eller psykisk og social mistrivsel i sådan en grad, at det påvirker deres muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Der tildeles 0,5 mio. kr. årligt i 2018 – 2021 til at udvide forebyggelse af misbrug på ungdomsuddannelser.

De afsatte midler udvider det antal af unge, som kan modtage indsatsen 'Sundhedstjek' – udvidelsen betyder at yderligere sundhedstjekket kan udvides med 200 samtaler pr. år.

Midlerne udmøntes til Center for Børn og Unges Sundhed, som varetager opgaven med Sundhedstjek.

I budgetaftale for 2018 blev der desuden, også under overskriften *Forebyggelse af misbrug på ungdomsuddannelser*, afsat 2,2 mio. kr. årligt i 2018 – 2021 til indsatsen *Ro på Rusen* til Socialforvaltningen. Det er forventningen at 70 elever med misbrugsproblemer kan opspores og støttes i at mindske/ophøre deres rusmiddelforbrug.

Udbredelse af Tingbjergmodel i udsatte boligområder

Der tildeles 0,425 mio. kr. i 2018, 0,565 mio. kr. i 2019 og 0,860 mio. kr. i 2020 og i 2021 til, med afsæt i erfaringerne fra Tingbjerg, at videreudvikle og udbrede en helhedsorienteret model for understøttelse af praktiserende læger i udsatte boligområder – i første omgang Brønshøj/Husum.

Midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Udbredelse og forankring af nyudviklet pårørendekursus

Der tilføres 0,41 mio. kr. i 2018 og 2019 og 0,71 mio. kr. i 2020 – 2021 til udbredelse og forankring af pårørendekurset i hele Københavns Kommune. Kurset skal forebygge mistrivsel, ensomhed og stress og gøre pårørende bedre i stand til at håndtere psykiske, fysiske og sociale belastninger som følge af deres situation. Der er primært afsat midler til kursus for borgere under 65 år, idet pårørendekursus for borgere over 65 år finansieres, jf. budgetaftalen 2018, af de udisponerede værdighedsmidler i 2018.

Alle midlerne tilføres Center for Omsorg og Rehabilitering, Afdeling for Ældrelev.

Der blev i Budgetaftale 2018 afsat midler primært til borgere under 65 år, men i og med forligsparterne på Sundheds- og Omsorgsudvalgsmødet d. 24. oktober 2017 besluttede at prioritere midler fra de udisponerede værdighedsmidler, således at indsatsen kan opskaleres, kan alle borgere fra 18 år og op kan modtage et pårørendekursus. Det vil være muligt at udvikle et tilbud med en årlig kapacitet på 240 borgere pr. år.

Tabel 1.6. Fordeling mellem Budget 2018-midler og værdighedsmidler

Pårørendekursus 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021
Budget 2018	410	410	710	710
Værdighedsmidler oktober 2017	330	330	330	330
I alt	740	740	1.040	1.040

Det forventes at værdighedsmidlerne overgår til bloktilskuddet i 2020.

Moderniseringsplan 2 2018 - 2025

De seneste demografiprognoser viser, at antallet af ældre vil stige både tidligere og hurtigere end hidtil forventet. Samtidig er helhedsplan for Bystævneparken forsinket. Moderniseringsplan 2 skal derfor udvides, både økonomisk og tidsmæssigt, for at sikre, at serviceniveauet for plejeboliger kan fastholdes og modernisering af utidssvarende plejeboliger kan færdiggøres.

Der tildeles 6,0 mio. kr. til anlæg i 2018, 4,5 mio. kr. i 2019 til frikøb af ældreboliger (der frikøbes og ombygges et antal ældreboliger således der kan etableres servicearealer). Der tildeles 5,8 mio. kr. i service i 2021 og 72,2 mio. kr. til indskud i Landsbyggefonden i 2021.

De resterende 1.455 utidssvarende plejeboliger moderniseres frem mod 2025, og plejeboligkapaciteten udvides med 406 boliger for at imødekomme den demografiske udvikling. Moderniseringsplan 2 forlænges således med 3 år, idet finansiering af 2022-2025 indarbejdes i Indkaldelsescirkulæret til Budget 2019.

Midlerne til frikøb af ældreboliger i 2018 og 2019 udmøntes til Center for Administration, Afdeling for Bolig og Modernisering.

Yngre borgere med demens – kapacitetsudvidelse

Antallet af yngre borgere med demens er stigende. De afsatte midler anvendes derfor til at omdanne 10 somatiske pladser til pladser til yngre borgere med demens. Dermed har Københavns Kommune i alt 20 pladser til yngre med demens.

Der tildeles 2,5 mio. kr. i anlæg i 2018 til udvidelse af antallet af pladser for yngre borgere med demens på Plejecenter Klarahus.

Midlerne udmøntes til Center for Administration, Afdeling for Bolig og Modernisering.

Planlægningsbevilling til nyt Center for Diabetes

Der tilføres 1,7 mio. kr. i anlæg i 2018 til en scenarieafklaring og planlægningsbevilling for placering af et nyt og større Center for Diabetes.

Antallet af københavnere med diabetes stiger år for år, hvorfor det er nødvendigt at udvide kapaciteten i Center for Diabetes. Planlægningsbevillingen muliggør, at der frem mod Overførselssagen 2017-2018 udarbejdes forslag til etablering af et nyt Center for Diabetes.

Midlerne udmøntes til Center for Administration, Afdeling for Bolig og Modernisering.

Etablering af 3-rums ældreboliger på Hothers Plads

Der tilføres 1,2 mio. kr. (finansposter) til indskud i Landsbyggefonden i 2018 til etablering af 3-rums ældreboliger på Hothers Plads. Dette sker som et led i helhedsplanen for Mjølnerparken (som Hothers Plads er en integreret del af), idet nogle af de eksisterende mindre ældreboliger nedlægges og derefter omdannes til 5 nye og større 3-rums ældreboliger.

Midlerne udmøntes til Center for Administration, Afdeling for Bolig og Modernisering.

Tilførsler fra tidligere budgetaftaler

Sundhedspakke – Ældre medicinske patienter og sikker medicinindtagelse

Stigende profil på Sundhedspakke - Ældre medicinske patienter og sikker medicinindtagelse (Budgetaftale 2014) på 6.640 mio. kr. i 2018 og frem.

Alle midlerne udmøntes i 2018 foreløbigt til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen. Den endelige fordeling mellem lokalområderne og centralforvaltningen besluttet på et møde i Drifts- og Udviklingsforum i november 2017 og et efterfølgende direktionsmøde.

Det blev besluttet på Sundheds- og Omsorgsudvalget mødet d. 24. oktober 2017, at midlerne skal gå til følgende indsatser fire indsatser:

Sikker medicin: Indsatsområdet skal sikre, at allerede udviklede hjælperedskaber

implementeres varigt i de daglige rutiner omkring medicinbehandling. Der udvikles sikre arbejdsgange, som følges via systematisk auditering.

Forebyggelse: Indsatsområdet skal udvikle tiltag, som forebygger hospitalsindlæggelser forårsaget af eksempelvis urinvejsinfektioner og infektioner i øvre luftveje.

Sundhedsfaglig dokumentation: Der vil i denne indsats være et skærpet fokus på betydningen af den sundhedsfaglige dokumentation i den gode og sammenhængende pleje af borgeren. Derudover skal ledelsen i de enkelte enheder undervises i sundhedsfaglig dokumentation.

Akutplejeenhed: Indsatsen skal sikre en faglig kapacitetsopbygning med særligt fokus på sygeplejefaglig dækning i et omfang, så der kan varetages akut og kompleks sygepleje hele døgnet

Flere forløb på stressklinikker

Stigende profil på 81 t.kr. til flere forløb på stressklinikker (intern omstilling 2017). Midlerne udmøntes til Sundhedshus Nørrebro.

Udgående neuro-rehabiliteringsteam

Stigende profil på 0,658 mio. kr. til udgående neurorehabiliteringsteam (intern omstilling 2017). Midlerne udmøntes til Hjerneskode- og Rehabiliteringscenteret.

Kapacitetsudvidelse af demensboliger

Stigende profil på 0,253 mio. kr. til kapacitetsudvidelse af demensboliger målrettet borgere med Huntingtons Sygdom og borgere med alkoholrelateret demens (budget 2017). Midlerne udgør helårs effekten af de allerede etablerede demensboliger på Pilehuset og Rundskuedagen i løbet af 2017.

Midlerne udmøntes til plejecentrene Rundskuedagen og Pilehuset.

Ung mor på vej (Sydhavn)

Stigende profil på 0,116 mio. kr. til indsatsen Ung mor på vej (Sydhavn) (budget 2017). Midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for Strategisk Folkesundhed. Center for Sundhed overfører selv midlerne til Mødrehjælpen.

Udvidelse af stressklinikkerne

Stigende profil på 0,912 mio. kr. til udvidelse af stressklinikkerne (budget 2017). Midlerne udmøntes til Sundhedshus Nørrebro.

I.4. Effektiviseringer

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal i 2018 aflevere -71,8 mio. kr. som bidrag til effektiviseringer i Københavns Kommune. Heraf -56,1 mio. kr. fra forvaltningsspecifikke effektiviseringer, jf. tabel 1.7.

Tabel 1.7. Budget 2018, forvaltningsspecifikke effektiviseringer

Forvaltningsspecifikke effektiviseringer	2018 1.000 kr.
Praksisplan - bortfald af forpligtelse	-10.600
Besparelse på tøjvaskordninger	-10.000
Klippekort på plejecentre - finansieret af finanslovsmidler	-8.500
Effektivisering som følge af udrednings- og rehabiliteringsindsats	-6.700
Ophør af pulje til aktiviteter på plejecentre	-6.613

Nedlæggelse af aktivitetspladser, flytning af aktivitetscenter Thorsgade samt lukning af aktivitetscenter Rundskuedagen	-4.690
Madservice med udbringning - ændring af leveringshyppighed og til kold mad	-3.900
Færre sundhedsprojekter	-3.000
Palliativ fysioterapi - ændrede retningslinjer	-1.800
Prisindhentning og fastlagt serviceniveau på diabetes hjælpemidler (SUF og SOF)	-300
I alt	-56.103

Praksisplan - bortfald af forpligtelse

Med budgetaftale 2016 blev der afsat -10,6 mio. kr. (2018 PL) i 2017 og frem til praksisplan for almen praksis til blandt andet sygehusbesøg og samtalerapi. Det har siden vist sig ikke at være muligt at indgå de nødvendige decentrale aftaler på området, hvorfor forpligtelsen bortfalder.

Der udmøntes på den baggrund -10,6 mio. kr. i 2018 og frem til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Besparelse på tøjvaskordninger

På baggrund af gennemført udbud i 2015 er der opnået betydeligt lavere priser på de eksterne leverandører af tøjvask for hjemmeboende borgere.

Budgettet til tøjvask reduceres med -10,0 mio. kr. årligt fra 2018 og frem. Besparelsen udmøntes til lokalområdernes budget til tøjvaskordning.

Klippekort på plejecentre - finansieret af finanslovsmidler

Sundheds- og Omsorgsudvalget har allerede via ældrepuljen afsat 8,37 mio. kr. i 2017 til klippekort på plejecentre. Der blev ligeledes afsat 0,8 mio. kr. i Socialforvaltningen til klippekort på plejecentre fra ældrepuljemidlerne.

Klippekortet på plejecentre finansieres dog fra 2018 og frem fuldt ud af finanslovsmidler. Derfor indgår de tidligere afsatte midler til klippekort på plejecentre i effektiviseringerne for budget 2018 med -8,5 mio. kr. i 2018 og frem.

Budgettet reduceres med -8,5 mio. kr. og udmøntes til plejecentrene.

Se yderligere informationer i afsnit 1.14.

Effektivisering som følge af udrednings- og rehabiliteringsindsats

Resultaterne af Udrednings- og Rehabiliteringsindsatsen er, at 8 ud af 10 borgere har et positivt udbytte af indsatsen – vurderet på deres behov for hjemmepleje efterfølgende. For en gruppe borgere gælder, at de ikke får hjemmepleje efterfølgende og en gruppe borgere har brug for mindre hjælp efterfølgende end forventet.

Effektivisering fremkommer derfor som følge af et reduceret antal borgere, som modtager hjemmepleje og et reduceret omfang af hjemmepleje hos en gruppe borgere, der har gennemført et udrednings- og rehabiliteringsforløb.

Budgettet reduceres med -6,7 mio. kr. i 2018 og frem og udmøntes til lokalområdernes myndighedsbudget til hjemmepleje.

Ophør af pulje til aktiviteter på plejecentre

Puljen til aktiviteter på plejecentre ophører pr. 1. januar 2018, hvormed der udmøntes -6,613 mio. kr. i 2018 og frem til plejecentrene.

Nedlæggelse af aktivitetspladser, flytning af aktivitetscenter Thorsgade samt lukning af aktivitetscenter Rundskuedagen

Indsatsen indebærer en tilpasning af de forebyggende og vedligeholdende pladser på aktivitetsområdet til den nuværende anvendelse (på baggrund af belægningsprocenten pr. 1. januar 2017), svarende til afvikling af 24 vedligeholdende pladser og 56 forebyggende pladser i 2018.

Budgettet reduceres med -4,69 mio. kr. i 2018 og i 2019 og frem -6,1 mio. kr. Reduktionen udmøntes til aktivitetstilbuddene.

Denne tilpasning betyder, at Aktivitetscentret Rundskuedagen går fra 10 til 8 pladser, og da dette ikke kan drives rentabelt, lukkes tilbuddet.

Aktivitetscenter Thorsgade skal i 2019 sammen med aktivitetstilbuddet på Plejecenter Solterrasserne flytte ud til det nye plejecenter Solhaven i Valby. Da tilpasningen indebærer, at 50 pct. af pladserne på Thorsgade lukker, flyttes de midlertidigt ud til Solterrasserne (i en pavillon) og samles dermed forud for flytningen.

Der er i de enkelte lokalområder igangsat en proces om den konkrete udmøntning af kapacitetstilpasningen.

Den konkrete tilpasning af pladser aftales under hensyn til enhedsstørrelse.

Madservice med udbringning - ændring af leveringshyppighed og til kold mad

Indsatsen indebærer en ændring i hyppighed af levering af mad, således at der skal leveres kold mad til alle borgere 3 gange pr. uge, samt at borgeren herefter selv skal opvarme maden. Ændringen er gældende for både alle borgere i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen, som er visiteret til kommunal madordning med udbringning.

Tabel 1.8. Madservice

Madservice 1.000 kr.	2018	2019 og frem
Reduktion på transport	-6.495	-7.085
Udgifter hjemmepleje SUF	1.585	1.729
Udgifter hjemmepleje SOF	733	800
Levering til indlagte borgere	197	215
Omlægningsudgifter	80	16
I alt	-3.900	-4.325

Implementeringen af effektiviseringen udskydes til 2019. På baggrund af det igangsatte arbejde med at undersøge mulighederne for at oprette et 60§ selskab har der været betydelig usikkerhed ift. den fremtidige kørselsvolumen, hvorfor det ikke har været hensigtsmæssigt at gennemføre et udbud med denne usikkerhed. Derudover vil det igangværende udviklingsprojekt vedr. emballagen påvirke kravspecifikationen i forbindelse med udbuddet. Udbuddet vil derfor først kunne gennemføres, når det er klarlagt, hvordan kørselsleverandørerne påvirkes af ændringer i emballage og pakning.

Effektiviseringen på -3,9 mio. kr. i 2018 udmøntes derfor til Centralforvaltningen, og finansieres af faldende udgifter inden for uddannelsesområdet som følge af mindre elevoptag. Der tages stilling til effektiviseringen på -4,325 i 2019 og frem i løbet af 2018, når udfaldet af innovationsprojektet vedr. emballage er afgjort. Dette betyder at borgerne indtil videre fortsat får leveret mad hver dag.

Forvaltningen vil arbejde videre med madområdet, herunder løft af kvaliteten og eventuelle afledte effektiviseringer.

Færre sundhedsprojekter

Budgetreduktionen er fordelt på to sundhedsprojekter. Det drejer sig om Telesundhed vedr. nydiagnosticerede diabetikere og Fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejecentre.

Indsatsen vedr. telesundhed, 1 mio. kr. årligt i 2018 og frem, ophører, da videreudviklingsomkostningerne vurderes at være for store. Budgetreduktionen er udmøntet til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Digital Forandring.

Budgettet vedr. fokuseret indsats for færre indlæggelser fra plejecentre reduceres med -2 mio. kr. i 2018 og frem og udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Palliativ fysioterapi - ændrede retningslinjer

Regionernes Lønnings- og Taksnævn (RLTN) har i 2016 fastslået, at palliativ fysioterapi er omfattet af overenskomsten for almen fysioterapi, og dermed er tilskudsberettiget efter Sundhedslovens § 67. Det betyder at Københavns Kommune ikke længere skal dække 100 pct. af udgiften, men fremover 60 pct. af terminale borgeres udgifter til basal palliativ fysioterapi.

Budgettet til palliativ fysioterapi reduceres derfor med -1,8 mio. kr. årligt fra 2018 og frem og udmøntes til lokalområdekantorerens budget til plejevederlag, idet udgiften til palliativ fysioterapi afholdes herfra.

Prisindhentning og fastlagt serviceniveau på diabetes hjælpemidler

Der indføres en begrænsning på valg af produktmuligheder indenfor diabetes hjælpemidler. Bevillingen af et hjælpemiddel foretages på baggrund af en individuel vurdering. Borgeren har fortsat frit valg, hvilket betyder at borgeren godt kan vælge et dyrere hjælpemiddel (end det som forvaltningen stiller til rådighed), såfremt en evt. merudgift selv dækkes af borgeren.

Budgettet reduceres med -0,3 mio. kr. i 2018 og -0,5 mio. kr. i 2019 og frem. Effektiviseringen udmøntes til Hjælpemiddelcenteret.

Stigende profiler fra forvaltningsspecifikke effektiviseringer vedtaget i budget 2017

Sundheds- og Omsorgsudvalgets andel af forvaltningsspecifikke effektiviseringer med stigende profiler udgør i alt -6,156 mio. kr. i 2018 jf. tabel 1.9. De stigende profiler fra tidligere budgetaftaler indgår i opfyldelsen af det forvaltningsspecifikke måltal.

Tabel 1.9. Stigende profiler fra forvaltningsspecifikke effektiviseringer

Stigende profiler fra forvaltningsspecifikke effektiviseringer	2018
	1.000 kr. Service
Mobile enheder på plejecentre – færre medarbejdere (Budgetaftale 2016)	-414
Servicetilpasning af befordring til aktivitetscentre (Budgetaftale 2016)	-776
Skærmbesøg – færre fysiske besøg hos borgeren (Budgetaftale 2016)	-1.551
Velfærdsteknologier, herunder også til personlig hygiejne, som understøtter nemmere arbejdsmiljø på plejecentre og gør borgeren mere selvhjulpne – færre medarbejdere (Budgetaftale 2016)	-590
Velfærdsteknologisk akademi - 'Smarte investeringer i kernevelfærden'	-621
Skærmt teknologi - bedre flow og logistikstyring (Budgetaftale 2017)	567
2 til 1 i hjemmeplejen ved hjælp af loftlift og mobile lifte (Budgetaftale 2017)	-1.013
Fastholdelse og udbredelse af holdbart arbejdsliv (Budgetaftale 2017)	-456
Faldende profil på effektivisering på grunduddannelsesområdet (Budgetaftale 2017)	10.394
Tilbagerulning af udvidelse af tid på klippekortet på plejecentre (Budgetaftale 2017)	-3.560
Færre medarbejdere i hjemmeplejen via optimering af kørelister (Budgetaftale 2017)	-8.136
Stigende profil af forvaltningsspecifikke effektiviseringer fra tidligere budget I alt:	-6.156

De stigende profiler fra forvaltningsspecifikke effektiviseringer udmøntes på følgende vis:

Følgende udmøntes til GRUK, hjemmeplejen og plejecentrene:

- Effektivisering på grunduddannelsesområdet på grund af færre elever i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt samling af studieunits i én enhed (Budgetaftale 2017). Der udmøntes -0,196 mio. kr. til plejecentre og -0,196 mio. kr. til hjemmeplejen, grundet reduktioner på praktikvejledertillæg. Der udmøntes 10,786 mio. kr. til Centralforvaltningen.

Følgende udmøntes til plejecentrene:

- Mobile enheder på plejecentre – færre medarbejdere (Budgetaftale 2016).
- Velfærdsteknologier, herunder også til personlig hygiejne, som understøtter nemmere arbejdsmiljø på plejecentre og gør borgeren mere selvhjulpne – færre medarbejdere (Budgetaftale 2016).

Følgende udmøntes til plejecenterområdet:

- Tilbagerulning af udvidelse af tid på klippekortet på plejecentre (Budgetaftale 2017).

Følgende udmøntes til hjemmeplejen, plejecentrene og GRUK (AMK):

- Fastholdelse og udbredelse af holdbart arbejdsliv (Budgetaftale 2017) (0,788 mio. kr. til AMK, -0,943 mio. kr. til plejecentre og -0,301 mio. kr. til hjemmepleje i lokalområderne Vesterbro/Kongens Enghave/Valby og Amager idet det er de lokalområder, som har udrullet indsatsen vedr. holdbart arbejdsliv).

Følgende udmøntes til Centralforvaltningen:

- Skærmteknologi - bedre flow og logistikstyring (Budgetaftale 2017) (0,567 mio. kr.).
  - Effektiviseringen udmøntes afhængigt af tidspunktet for hvornår skærmene kan implementeres, da det vurderes, at overblikvisningen bedst udvikles, når CURA er i drift og arbejdsgange i CURA er fuldt etablerede, da dette vil give den mest optimale effekt af præsentationerne på tavlerne.

Følgende udmøntes til hjemmeplejen og Centralforvaltningen:

- Velfærdsteknologisk akademi - 'Smarte investeringer i kernevelfærden' (der udmøntes -1,202 mio. kr. i effektiviseringer til hjemmeplejen og 0,927 mio. kr. i driftsmidler til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation, -0,346 mio. kr. i 2018 dækkes centralt.).
- 2 til 1 i hjemmeplejen ved hjælp af loftlift og mobile lifte (Budgetaftale 2017) (der udmøntes -1,532 mio. kr. i effektiviseringer til hjemmeplejen og 0,519 mio. kr. i driftsmidler til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation).

Følgende udmøntes til hjemmeplejen:

- Færre medarbejdere i hjemmeplejen via optimering af kørelister (Budgetaftale 2017).

Følgende udmøntes til hjemme- og sygeplejen:

- Skærmbesøg – færre fysiske besøg hos borgeren (Budgetaftale 2016) (der udmøntes -2,8 mio. kr. i effektiviseringer til hjemmeplejen og natplejen og -0,7 mio. kr. til sygeplejen og 1,949 mio. kr. til Centralforvaltningen).

Følgende udmøntes til aktivitetstilbuddene:

- Servicetilpasning af befording til aktivitetscentre (Budgetaftale 2016).

Stigende profiler tværgående effektiviseringer

Sundheds- og Omsorgsudvalgets andel af tværgående effektiviseringer udgør i alt -1,7 mio. kr. i 2018 jf. tabel 1.10.

Tabel 1.10. Stigende profiler tværgående effektiviseringer

Stigende profiler fra tværgående effektiviseringer	2018 1.000 kr.
It-understøttelse af telefonibetjening - Stigende profil	0
Forslag om central energiovervågning og driftssupport af tekniske anlæg i kommunale ejendomme	-81
Citizen 2017 - digital kommunikation	14
Digital Kommunikation	-108
Citizen 2017 - skærmkommunikation	-19
Skærmkommunikation	-170

Citizen 2017 - SmartBetaling	-90
SMARTbetaling	-169
Videreførelse af Styrket Borgerkontakt	1
Indkøb 2016	-232
Citizen 2018 - 90/10 model	56
Konsolidering af telefoni- og dataaftaler	-93
Central styring og genopretning af energiforbrugende tekniske anlæg på mindre ejendomme	-32
Korrektion af effektivisering af Central styring og genopretning af energiforbrugende tekniske anlæg	-83
Energiovervågning af 3. mandslejemål og dialog med udlejer om energirigtig drift	-268
Printerkonsolidering	-183
Reduktion af antallet af alarmpatruljekørsler	-15
Belysningspakkens fase 1	-12
Udmøntning af investeringspuljerne - udfasningen af Københavns Kommunes mainframe	-263
Udmøntning af investeringspuljerne - udskiftning af Rubin på ferie- og fraværsområdet	0
Stigende profil af tværgående effektiviseringer fra tidligere budget I alt	-1.747

Stigende profiler på tværgående effektiviseringer udmøntes på følgende vis:

Følgende udmøntes til alle enheder:

- Skærmkommunikation.
- Citizen 2017 - SmartBetaling.
- Indkøb 2016
- Printerkonsolidering.

Følgende udmøntes til hjemmeplejen:

- Citizen 2017 - skærmkommunikation.

Følgende udmøntes til plejecenterområdet:

- Forslag om central energiovervågning og driftssupport af tekniske anlæg i kommunale ejendomme.
- Central styring og genopretning af energiforbrugende tekniske anlæg på mindre ejendomme.
- Energiovervågning af 3. mandslejemål og dialog med udlejer om energirigtig drift.
- Belysningspakkens fase 1.

Følgende udmøntes til plejecentrene:

- Reduktion af antallet af alarmpatruljekørsler.

Følgende udmøntes til Centralforvaltningen:

- Citizen 2017 - digital kommunikation.
- Digital Kommunikation.

- Videreførelse af Styrket Borgerkontakt.
- Citizen 2018 - 90/10 model.
- Konsolidering af telefoni- og dataaftaler.
- Udmøntning af investeringspuljerne - udfasningen af Københavns Kommunes mainframe.
- Udmøntning af investeringspuljerne - udskiftning af Rubin på ferie- og fraværsområdet.

Indkøbs-
effektiviseringer

Indkøbseffektiviseringerne udmøntes jf. tabel 1.11. nedenfor.
Effektiviseringerne udspecificeres herunder i tabel 1.12.

Tabel 1.11. Indkøbseffektiviseringer

Indkøbseffektiviseringer	2018 1.000 kr.	Enheder
Tværgående - indkøbsprogram for Københavns Kommune (budget 2017)	-3.889	Alle enheder
Tværgående - investeringer - indkøbsprogram for Københavns Kommune (budget 2017)	1.114	CAD
Effektiviseringsstrategi 2017 - Tværgående - indkøbsprogram for Københavns Kommune	-2.909	Alle enheder
Omfordeling af indkøbsprofil, jf. augustindstillingen	301	Central forvaltningen
E87 - Økonomiske rammer for budget 2018 - øget effektivisering på indkøb	-1.987	Central forvaltningen
Indkøbseffektiviseringer I alt	-7.370	

I investeringscasen *Indkøbsprogram for Københavns Kommune* er der tilført 1,114 mio. kr. til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen til en øget indsats. Indsatsen består bl.a. af at skabe og anvende bedre data samt tilføre ekstra ressourcer til at kunne løfte professionaliseringen af indkøb, som kræves for at effektiviseringerne kan indfries. De 1,114 mio. kr. forudsættes at blive hentet gennem forvaltningsspecifikke nye udbud og genudbud.

Tabel 1.12. Udspecificering af indkøbseffektiviseringer 2018

Indkøbseffektiviseringer	2018 1.000 kr.	Enheder
EI	-533	Alle enheder
Pædagogiske vikarer	-3	Plejecentrene
Hårde hvidevarer	-39	Alle enheder
Forbrugsartikler	-1.187	Trænings-området, plejecentre, hjemmeplejen, aktivitetscentre
Taxa	-216	Alle enheder
Tolkeydelse	-326	Hjemmeplejen sygeplejen og

		lokalområdekontorerne
Skærmbriller	-57	Alle enheder
Kaffe, te, maskiner mv.	-119	Alle enheder
Hovedentrepriser	-504	Alle enheder
Sygeplejeartikler	-3.813	Sygeplejen, plejecentrene
Kontormøbler	-405	Alle enheder
I alt	-7.203	

Differencen mellem tabel 1.11 og tabel 1.12 på -0,167 mio. kr. udmøntes centralt.

Indkøbseffektiviseringerne er fordelt efter forbrugstal pr. 2016.

Dog med undtagelse af 'Kontormøbler' som er fordelt på baggrund af lønforbrug.

Tilpasning af investeringsmidler

Tabel 1.13. Tilpasning af investeringsmidler

Tilpasning af Investeringsmidler	2018 1.000 kr.
Loftslifte på plejehjem - 50 t. kr. skal flyttes fra anlæg til drift fra 2010-2018 (VB 2009)	-58
Forvaltningsspecifikt - Skærmbesøg – færre fysiske besøg hos borgeren - investeringspulje (Budgetaftale 2016)	-723
Forvaltningsspecifikt - Velfærdsteknologier, herunder også til personlig hygiejne, som understøtter nemmere arbejdsmiljø på plejecentre og gør borgeren mere selvhjulpne – færre medarbejdere - investeringspulje (Budgetaftale 2016)	-131
Digital parathed i alle ledelseslag - 'Smarte investeringer i kernevelværdien'	-827
Velfærdsteknologisk Akademi (Budgetaftale 2017)	-618
2 til 1 i hjemmeplejen ved hjælp af loftslifte 'Smarte investeringer i kernevelværdien'	-1.164
Fastholdelse og udbredelse af holdbart arbejdsliv 'Smarte investeringer i kernevelværdien'	1.154
Tværgående - investeringer - energipakken (budget 2017)	-136
Udmøntning af investeringspuljerne – Monopolbruddet	46
Udmøntning af investeringspuljerne - styrket fokus på arbejdsulykker	600
Udmøntning af investeringspuljerne - styrket fokus på arbejdsulykker	700
Udmøntning af investeringspuljerne - styrket fokus på arbejdsulykker	0
Udmøntning af investeringspuljerne - pilotprojekt vedr. helhedsorienteret indsats for udsatte familier	61
Udmøntning af investeringspuljerne - pilotprojekt vedr. helhedsorienteret indsats for udsatte familier	0
Tilpasning af Investeringsmidler i alt	-1.096

Tilpasningen af investeringsmidlerne udmøntes som følger:

Følgende udmøntes til Centralforvaltningen:

- Forvaltningsspecifikt - Skærmbesøg – færre fysiske besøg hos borgeren - investeringspulje (Budgetaftale 2016).
- Digital parathed i alle ledelseslag - 'Smarte investeringer i kernevelfærden'.
- Velfærdsteknologisk Akademi (Budgetaftale 2017), Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation.
- 2 til 1 i hjemmeplejen ved hjælp af loftslifte 'Smarte investeringer i kernevelfærden', Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation.
- Udmøntning af investeringspuljerne – Monopolbruddet.

Følgende udmøntes til Arbejdsmiljø København:

- Fastholdelse og udbredelse af holdbart arbejdsliv 'Smarte investeringer i kernevelfærden'.
- Udmøntning af investeringspuljerne - styrket fokus på arbejdsulykker (0,6 mio. kr. i 2018 i implementeringsomkostninger).
- Udmøntning af investeringspuljerne - styrket fokus på arbejdsulykker (0,7 mio. kr. i 2018 i driftsudgifter).

Følgende udmøntes til plejecenterområdet:

- Tværgående - investeringer - energipakken (budget 2017).

Følgende udmøntes til plejecentrene:

- Loftslifte på plejehjem - 50 t. kr. skal flyttes fra anlæg til drift fra 2010-2018 (VB 2009).
- Forvaltningsspecifikt - Velfærdsteknologier, herunder også til personlig hygiejne, som understøtter nemmere arbejdsmiljø på plejecentre og gør borgeren mere selvhjulpne – færre medarbejdere - investeringspulje (Budgetaftale 2016).

Følgende udmøntes til Sundhedshusene:

- E2 - Udmøntning af investeringspuljerne - pilotprojekt vedr. helhedsorienteret indsats for udsatte familier (61 t.kr. i 2018) (Sundhedshus Vanløse).

Økonomisystem

Der udmøntes effektiviseringer relateret til det nye økonomisystem, Kvantum jf. tabel 1.14.

Tabel 1.14. Økonomisystem, Kvantum

Økonomisystem	2018 1.000 kr.	Udmøntes til
Effektivisering af processer:		
Øget anvendelse og bedre indkøbsaftaler	-500	Lokalområdekontorer administrativ bistand til institutioner
Effektivisering af budgetlægning	-100	Økonomisekretariatet
Effektivisering af styrings- og rapporteringsopgaver	-300	1/3 Afdeling for Regnskab, 2/3 Lokalområdekontor Administration
Indtægter og debitorer	-100	Plejecentre
Processer som vurderes at være ikke realiserbare i 2018	-5.740	-
Effektivisering af processer I alt	-6.740	
Nyt økonomisystem Medfinansiering interne årsværk	428	Økonomisekretariatet
Nyt økonomisystem Systembesparelse	-4.172	SUF digital
Reperiodisering af Kvantums gevinstrealisering	2.066	SUF digital
Økonomisystem I alt	-8.418	

I 2019, vil der være yderligere effektiviseringskrav på -3,1 mio. kr. der skal udmøntes.

I.5. Smarte investeringer i velfærden

Sundheds- og Omsorgsudvalget fik i april 2017 godkendt 3 investeringscases og 2 innovationscases til 'Smarte investeringer i velfærden', og Sundheds- og Omsorgsudvalget tilføres dermed 0,922 mio. kr. i anlæg og 8.237 mio. kr. i service i 2018. De 5 cases fremgår af tabel 1.15.

Der blev i forbindelse med Overførelsessagen 2016-2017 forhandlet om midler fra investeringspuljerne, hvilket betyder, at der blev tildelt midler til nogle af indsatserne allerede i 2017. Dette fremgår af nedenstående tabel samt beskrivelsen af den konkrete case.

Tabel 1.15. Oversigt over bevægelser i smarte investeringer

Smarte investeringer i velfærden (løbende p/l)	2017	2018
	1.000 kr. service/ anlæg	1.000 kr. service/ anlæg
Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb (varige ændringer)	-	-5.110
Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb (implementeringsomkostninger service)	1.900	7.221
Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb (implementeringsomkostninger anlæg)	300	922
Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb (samlet økonomisk påvirkning)	2.200	3.033
Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde (varige ændringer)	-	-
Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde (implementeringsomkostninger service)	-	1.493
Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde (implementeringsomkostninger anlæg)	-	-
Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde (samlet økonomisk påvirkning)	-	1.493
En tidlig indsats for borgere med demens (varige ændringer)	-	-2.136
En tidlig indsats for borgere med demens (midlertidig serviceinvestering)	1.250	915
En tidlig indsats for borgere med demens (driftsudgifter)		2.136
En tidlig indsats for borgere med demens (implementeringsomkostninger anlæg)	500	-
En tidlig indsats for borgere med demens (samlet økonomisk påvirkning)	1.750	915
Innovationsprojekt i SUF - afprøvning og udvikling af sensorer i samarbejde med virksomheder (investeringsomkostninger - service)	854	2.366
OPI - offentligt-privat innovationsprojekt om udvikling af emballage til SUF (investeringsomkostninger - service)	95	1.352

Styrket faglighed og udvikling af Udrednings- & Rehabiliteringsforløb

Forvaltningen har opnået positive resultater med udrednings- og rehabiliteringsforløbene målt på andelen af borgere, der bliver selvhjulpne/delvist selvhjulpne efter endt forløb. På den baggrund vil forvaltningen videreudvikle forløbene dels ved at styrke den faglige kvalitet, dels ved at udvide målgruppen for indsatsen.

Investeringen forventes at øge den allerede opnåede effektivisering i hjemmeplejen og – qua en udvidelse af målgruppen – en effektivisering i sygeplejen.

Tabel 1.16. Økonomi i investeringscase om U og R

1.000 kr. - 2018 p/l	2017	2018	2019	2020	2021
Service					
Effektivisering - flere forløb	-	-2.044	-2.044	-2.044	-2.044
Effektivisering - fastholde effekt	-	-2.044	-2.555	-3.066	-3.066
Effektivisering nye målgrupper	-	-511	-767	-1.022	-1.533
	-	-511	-766	-1.022	-1.533
Kompetenceudvikling	500	1.017	1.017	-	-
Forsøg med socialpædagoger	1.100	2.746	2.746	1.424	-
Forsøg med nye målgrupper	-	2.543	2.543	1.017	-
Implementering og vidensopsamling	300	915	915	509	-
I alt	1.900	2.111	1.089	-4.205	-8.176
Anlæg					
Kufferter og hjælpemidler	300	717	307	102	-
Monitoreringsredskab	-	205	-	-	-
Anlæg i alt	300	922	307	102	-

Effektiviseringerne vedrørende flere forløb og fastholdelse af effekt på -5.110 mio. kr. i 2018, -6.132 mio. kr. i 2019, -7.154 mio. kr. i 2020 og -8,176 mio. kr. i 2021 og frem udmøntes til lokalområdernes hjemmepleje visitationer samt Natplejen.

Driftsmidlerne fordeles på fire indsatsområder:

- *Kompetenceudvikling*: 0,5 mio. kr. i 2017, 1,017 mio. kr. i 2018 og 1,017 mio. kr. i 2019 udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering.
- *Forsøg med pædagoger*: 1,1 mio. kr. i 2017, 2,746 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 og 1,424 mio. kr. i 2020 udmøntes til lokalområderne. Indre By/ Østerbro får midler til to pædagoger på fuld tid, hvoraf halvdelen af midlerne skal finansiere en bydækkende funktion. Hvert af de resterende fire lokalområder får midler til ansættelse af én pædagog på fuld tid.
- *Forsøg med nye målgrupper*: Der tilføres 2,543 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 og 1.017 mio. kr. i 2020 udmøntes til lokalområderne (hjemmepleje 0,491 mio. kr., sygepleje 0,884 mio. kr. og træningscentrene 1.168 mio. kr.) med henblik på en investering i flere Udrednings- og Rehabiliteringsforløb med sygeplejeindsatser.
- *Implementerings- og vidensopsamling*: 0,3 mio. kr. i 2017, 0,61 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 og 0,509 mio. kr. i 2020 til projektledelse og evalueringsaktiviteter udmøntes til COR, Afdeling for Omsorg. Der udmøntes 0,305 mio. kr. årligt i 2018 og i 2019 til Center for Kvalitet og

HR, Afdeling for Data og Analyse.

Anlægsmidlerne udmøntes som følger:

- 0,3 mio. kr. i 2017, 0,717 mio. kr. i 2018, 0,307 mio. kr. i 2019 og 0,102 mio. kr. i 2020 udmøntes til Småhjælpe midler, herunder 'kompressionskuffert' udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering. Indkøb af kuffert koordineres af Center for Omsorg og Rehabilitering, hvorfor midlerne hertil udmøntes til COR, Afdeling for Myndighed.
- 0,205 mio. kr. i 2018 til udvikling af et monitoreringsredskab udmøntes til Center for Kvalitet og HR, Afdeling for Data og Analyse.

Tidlig indsats og opsporing af kronisk sygdom gennem styrket kommunalt-lægeligt samarbejde

Flere og flere borgere lider af kronisk sygdom og de kommunale udgifter til pleje og omsorg til kronisk sygdom er stigende. En tidligere koordinerede indsats med almen praksis kan være med til, at borgerne lever flere gode år med deres sygdom og samtidig udskyde og nedsætte behov for pleje og omsorg fremadrettet.

Indsatsen tilføres midlertidige implementeringsmidler i 2018 - 2021:

- Der tilføres 0,643 mio. kr. i 2018 og i 2019 til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen til ansættelse af en kontaktperson for almenpraksis.
- Der tilføres 0,1 mio. kr. i 2018 – 2021 til informationsmøder, midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.
- Der tilføres 0,1 mio. kr. i 2018 og 30 t.kr. årligt i 2019 – 2021 til informationsmateriale, midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.
- Der tilføres 0,25 mio. kr. i 2018 og i 2019 til tilknytning af to praksiskonsulenter, midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.
- Der tilføres 0,4 mio. kr. i 2018 og i 2019 til tilknytning af en visitator, midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Effektiviseringen på -4 mio. kr. i 2020 og -5 mio. kr. i 2021 og frem udmøntes til lokalområdernes hjemme- og sygepleje (heraf dækkes driftsmidler til praksiskonsulenter og visitator på 0,65 mio. kr. i 2020 og frem, som udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen).

En tidlig indsats for borgere med demens

Indsatsen *En tidlig indsats for borgere med demens* er et tilbud til nydiagnosticerede borgere om et bredt spektrum af rehabiliterende evidensbaserede indsatser. Indsatserne består af fysisk og kognitiv træning, støtte og vejledning samt rådgivning i demensvenlig indretning.

Midlerne udmøntes som følger:

- Anlægsinvesteringen på 0,5 mio. kr. i 2017 blev tilført Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation og går til frikøb, istandsættelse og indretning af demens-inspirationslejlighed.
- Den midlertidige driftsinvestering på 1,25 mio. kr. i 2017 blev udmøntet til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation og til

- opstart af indsatserne vedr. fysisk og kognitiv træningsforløb for borgerne.
- I 2018 tilføres den midlertidige driftsinvestering på 0,415 mio. kr. til Hukommelsescenter for borger med demens til træningsindsatserne.
- I 2018 udmøntes 0,5 mio. kr. til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation til en forskningsbaseret undersøgelse.
- Effektiviseringen består i at indsatsen på sigt skal udskyde behovet for hjemmepleje hos ca. 40 borgere med begyndende demens. I 2018 udmøntes der -2,136 mio. kr., i 2019 og 2020 udmøntes der årligt -3,153 mio. kr. og i 2021 og frem udmøntes der -3,661 mio. kr.
Driftsudgifterne på 2,136 mio. kr. i 2018 og 2,543 mio. kr. i 2019 og frem dækkes af effektiviseringen. Driftsmidlerne udmøntes til Hukommelsescenter for borgere med demens, som forestår indsatsen for de ca. 40 borgere årligt.
- I 2018 udmøntes effektiviseringen til hjemmeplejepuljen. I 2019 og frem udmøntes effektiviseringen til lokalområdernes budget til hjemmepleje og fordeles på baggrund af en undersøgelse af, hvilke lokalområder de tilknyttede borgere stammer fra.

Innovationsprojekt i SUF - afprøvning og udvikling af sensorer i samarbejde med virksomheder

Innovationsprojektet omhandler afprøvning og udvikling af sensorer i samarbejde med virksomheder. Sensorer skaber mulighed for at kunne give bedre og mere omkostningseffektiv hjælp til en række målgrupper. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil sammen med relevante virksomheder udvikle og afprøve en række sensorløsninger.

Der blev tildelt 0,854 mio. kr. i 2017, 2,366 mio. kr. i 2018, 1,786 mio. kr. i 2019 og 0,579 mio. kr. i 2020 fra innovationspuljen. Midlerne udmøntes til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation.

OPI - offentligt-privat innovationsprojekt om udvikling af emballage til SUF

Innovationsprojektet om udvikling af model for offentligt-privat innovationspartnerskaber, hvor casen er udvikling af emballage/'opvarmingskasse' til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Indsatsen skal dels hjælpe med at udvikle ny og brugbar emballage og derudover bistå med at styrke erfaringsgrundlaget for OPI-samarbejder og udvikling af en "pixi" OPI model.

Der blev tilført 95 t. kr. i 2017 og 1,352 mio. kr. i 2018 til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation.

I.6. Intern omstilling

Intern omstilling – tilførsler

På udvalgsrådet d. 14. marts 2017 besluttede Sundheds- og Omsorgsudvalget at dække bevillingsophør på i alt 1,6 mio. kr. via yderligere effektiviseringer. Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttede at dække bevillingsophør på indsatserne 'Tandpleje til hele København' og 'Idrætsdag til ældre over 65 år'.

Sundheds- og Omsorgsudvalget disponerede som følger i tabel 1.17.

Tabel 1.17. Intern omstilling, tilførsler

Intern omstilling, tilførsler	2018 1.000 kr.
Tandpleje til hele KBH	1.072
Idrætsdag til ældre over 65 år	541
Intern omstilling, tilførsler I alt	1.613

Tandpleje til hele KBH

Midlerne anvendes til at udbrede forebyggelsesprogrammet *Shared Oral Care* til de sidste to lokalområder i København (Vanløse/Brønshøj/Husum og Vesterbro/Kongens Enghave/Valby).

Der tilføres 1,072 mio. kr. i 2018 og frem til Voksentandplejen.

Idrætsdag til ældre

Motionsdagen er gratis og målrettet seniorer (60+) fra hele byen. Motionsdagen er både for de aktive seniorer, som ønsker inspiration til et fortsat aktivt liv og de seniorer der gerne vil i gang.

Der tilføres 0,541 mio. kr. i 2018 og frem til dækning af bevillingsophør. Midlerne tilføres til Center for Sundhed, Afdeling for Strategisk Folkesundhed.

Intern omstilling – effektiviseringer

Sundheds- og Omsorgsudvalget valgt at dække bevillingsophør på indsatserne 'Tandpleje til hele København' og 'Idrætsdag til ældre over 65 år' med effektiviseringer på indsatserne 'ekstra årlig rengøring' og 'Effektivisering som følge af udredning og rehabilitering'.

Tabel 1.18. Intern omstilling, effektiviseringer

Intern omstilling, effektiviseringer	2018 1.000 kr.
Ekstra årlig rengøring	-813
Effektivisering som følge af udredning og rehabilitering	-800
Intern omstilling, effektivisering i alt	-1.613

Ekstra årlig rengøring

Planlægning/administrationen af indsatsen 'ekstra årlig rengøring' sker hos leverandøren af hjemmepleje sammen med den enkelte borger. Der ses, for en gruppe af borgere, en administrationsbyrde forbundet med planlægningen af indsatsen, når borgere enten aflyser, ændrer eller udskyder planlagt levering af ekstra rengøring.

Administrationen af indsatsen ekstra årlig rengøring effektiviseres med -0,813 mio. kr. i 2018 og frem og udmøntes til lokalområdernes myndigheds budgetter.

Effektivisering som følge af udrednings- og rehabiliteringsindsats

Resultaterne af indsatsen er, at otte ud af ti borgere har et positivt udbytte af rehabiliteringsindsatsen, vurderet på deres behov for hjemmepleje efterfølgende. For en gruppe borgere gælder, at de ikke får hjemmepleje efterfølgende og en gruppe borgere har brug for mindre hjælp efterfølgende end forventet.

Effektivisering fremkommer derfor som følge af reduceret antal borgere der modtager hjemmepleje, og reduceret omfang af hjemmepleje hos en gruppe borgere, der har gennemført et udrednings- og rehabiliteringsforløb.

Budgettet reduceres med -0,8 mio. kr. i 2018 og frem og udmøntes til lokalområdernes myndighedsbudget til hjemmepleje.

I.7. Finanslov og satspuljer (Budget 2018 og 2017)

Budget 2018, Finanslov, Kræftplan IV og Demenshandlingsplan

Med satspuljeaftalen for 2016-2019 blev regeringen og satspuljepartierne enige om at afsætte 470 mio. kr. til udmøntning af konkrete initiativer på baggrund af en ny national demenshandlingsplan 2025. Med Satspuljeaftalen for 2017-2020 og Finanslov 2017 afsættes samlet 239 mio. kr. til initiativer under Kræftplan IV.

De afsatte midler til initiativerne under Kræftplan IV er i 2017 udmøntet ifm. Overførselssagen 2016-2017, hvilket betyder at Københavns Kommune har dækket fremrykning af midlerne. Sundheds- og Omsorgsudvalget har efterfølgende i april 2017 godkendt den nærmere udmøntning af midlerne.

Tabel 1.19. Budget 2018, Finanslov

1000 kr. i 2018 p/l	2017	2018	2019	2020	2021
Demenshandlingsplan 2025		1.036	2.175		
Kvalitetsløft i den kommunale rehabilitering (Kræftplan IV)	3.127	3.305	3.470	3.936	5.180
Basal palliativ indsats (Kræftplan IV)	1.732	1.865	1.865	2.797	3.004
Hjælp til rygestop blandt særlige grupper (Kræftplan IV)	1.222	725	777		
I alt	6.081	6.931	8.287	6.733	8.184

Demenshandlingsplan 2025

Der udmøntes 1,036 mio. kr. i 2018 og 2,175 mio. kr. i 2019 til Center for Innovation og Digitalisering, Afdeling for Velfærdsinnovation.

De afsatte midler er øremærket til at igangsætte kommunale træningsforløb for borgere med demens, som er udviklet i regi af Sundhedsstyrelsen. Det er ikke afklaret, hvordan disse midler skal prioriteres i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Kvalitetsløft i den kommunale rehabilitering (Kræftplan IV)

De afsatte midler er øremærket til rehabilitering og senfølgeindsats for kræftpatienter. Der udmøntes 3,305 mio. kr. i 2018, 3,47 mio. kr. i 2019, 3,936 mio. kr. i 2020 og 5,18 mio. kr. i 2021 og frem. Midlerne udmøntes til Center for Kræft og Sundhed København.

Midlerne går til indsatserne:

- Kvalitetssikring og udvikling af differentierede indsatser i Center for Kræft og Sundhed, herunder kortuddannede mænd og ældre med kræft.

- Hjemmeside for borgere med hals- og mundhulekræft og sundhedspersonale. Denne målgruppe har de sværeste senfølger af kræftbehandling og disse er meget kompromitterende for borgernes hverdagsliv og kan resultere i isolation.

Basal palliativ indsats (Kræftplan IV)

Der udmøntes 1,865 mio. kr. i 2018, 1,865 mio. kr. i 2019, 2,797 mio. kr. i 2020 og 3.004 mio. kr. i 2021 og frem til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Midlerne anvendes til at styrke palliationsområdet gennem kompetenceudvikling af sygeplejersker i lokalområderne og gennem øget koordination mellem relevante enheder på området.

Hjælp til rygestop blandt særlige grupper (Kræftplan IV)

Der udmøntes 0,725 mio. kr. i 2018 og 0,777 mio. kr. i 2019.

Midlerne anvendes til at udvikle og igangsætte målrettede rygestoptilbud til kronisk syge (diabetes, KOL, hjerte-kar), borgere i beskæftigelsesindsatsen, psykisk syge og socialt udsatte borgere. Det vil være rådgivningstilbud, der kan styrke borgerens motivation og reducere barrierer for rygestop, kombineret med gratis rygestopmedicin og opsøgende rekruttering. Der vil være tale om særlige længerevarende rygestopforløb og tilbud om rygestopmedicin i hele rygestopperioden til særligt udvalgte grupper, som har brug for en ekstra indsats.

Midlerne udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for Folkesundhed København.

Stigende profiler fra Budget 2017 til Budget 2018, Finanslov, Den Ældre Medicinske Patient (DÆMP) og Kronikerplaner

I Finansloven for 2016 er der prioriteret 1,2 mia. kr. i perioden 2016-2019 til en national handleplan for den ældre medicinske patient. Efter 2019 er der afsat 300 mio. kr. årligt. Midlerne er udmøntet ved dels akutpakken mod overbelægning (februar 2016), dels udmøntet ved den nationale handleplan for den ældre medicinske patient (juni 2016).

Tablet 1.20. Stigende profiler fra Budget 2017 til Budget 2018, Finanslov

Stigende profiler fra Budget 2017 til Budget 2018, Finanslov	2017 1.000 kr.	2018 1.000 kr.	Til rådighed 2018
Økonomiske rammer for budget 2017 - udmøntning af puljen vedrørende sundhedsudgifter - styrket akutfunktion (budget 2017)	4.900	2.113	7.013
Økonomiske rammer for budget 2017 - udmøntning af puljen vedrørende sundhedsudgifter - kompetenceløft (hjemmesygepleje) (budget 2017)	5.700	-2.084	3.616
Økonomiske rammer for budget 2017 - udmøntning af puljen vedrørende sundhedsudgifter - kronikerplaner (budget 2017)	7.300	1.331	8.631
Finanslov budget 2017 i alt	17.900	1.360	19.260

Styrket akutfunktion

Stigende profil på 2,113 mio. kr. i 2018 udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering, TUE.

Der blev i 2017 afsat 0,547 mio. kr. til Socialforvaltningen. Disse midler skal i 2018 udmøntes til rehabiliteringspladser målrettet borgere under 65 år på Hjerneskade- og Rehabiliteringscenteret

Indsatsen fokuserer på kapacitetsopbygning af sygeplejen på MTO, herunder APE, så de fra 2018 lever op til Sundhedsstyrelsens kvalitetskrav for kvalitet i akutfunktioner i den kommunale sygepleje.

Dette betyder bl.a. tilføjelse af specialiserede sygeplejersker på MTO, herunder APE, særligt inden for almen medicin, geriatri og socialpsykiatri. Derudover vil tilførslen af sygeplejefaglige ressourcer indgå i videreudviklingen af den tværgående udredningsenhed (TUE).

Kompetenceløft

Budgettet reduceres med -2.084 mio. kr. i 2018 og udmøntes til Center for Kvalitet og HR, Afdeling for Organisation og HR.

Indsatsen består af to dele. Dels et led i forvaltningens forbedringsindsats om at tilføre plejecentrene yderligere sygeplejefaglige ressourcer, der kan facilitere kompetenceudviklingsprocesser på plejecentrene. Dels et kompetenceløft på sygeplejeområdet via en national specialuddannelse i kommunal sygepleje, som Sundhedsstyrelsen er i gang med at udvikle. Der udarbejdes en årlig afrapportering i 2017, 2018 og 2019 på kommunens akutfunktion, som præsenteres for direktionen og herefter sendes til Sundhedsstyrelsen.

Kronikerplaner

Stigende profil på 1,331 mio. kr. i 2018, som foreløbigt udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen. Efter en drøftelse på Drifts- og Udviklingsforum udmøntes midlerne til sundhedshusene til en til en styrket indsats for borgere med kronisk sygdom i kommunale tilbud samt til tidlig opsporing af KOL.

1.8. Budgetaftale- ophør

I 2018 ophører der bevillinger fra tidligere budgetaftaler på i alt -5 mio. kr.

Tabel 1.21. Budgetaftaleophør 2018

Budgetaftaleophør 2018	2018 1.000 kr.
Hverdagsrehabilitering og efteruddannelse i forebyggelse af ensomhed blandt hjemmeboende ældre (hjemmeplejen) (Budgetaftale 2014)	-2.125
Mindre sager - Tandpleje - til hele KBH (Budgetaftale 2014)	-1.062
Forsøg med weekendåbent på aktivitetscenter (Budgetaftale 2016)	-827
Mindre sager - Sexualvejleder (Budgetaftale 2014)	-637
Mindre sager - styrket HIV-forebyggelse - Check Point (Budgetaftale 2015)	-417
Indsatser der ophører helt i 2018	-5.068

Budgetaftaleophøret udmøntes på følgende vis:

Følgende budgetophør udmøntes til myndigheds-, hjemmepleje- og genoptræningsområdet:

- Hverdagsrehabilitering og efteruddannelse i forebyggelse af ensomhed blandt hjemmeboende ældre (Budgetaftale 2014). Der udmøntes en budgetreduktion på -1,064 mio. kr. til lokalområdekantorernes budget til indsats for særligt udsatte borgere, der udmøntes en reduktion på -0,683 mio. kr. til sundhedshusenes budget til træning og en reduktion på -0,378 mio. kr. til myndighedsbudgettet til hjemmeplejen.

Følgende budgetophør udmøntes til Voksentandplejen:

- Mindre sager - Tandpleje - til hele KBH (Budgetaftale 2014). Dette budget ophør dækkes af intern omstilling.

Følgende budgetophør udmøntes til aktivitetstilbud Valby:

- Forsøg med weekendåbent på aktivitetscenter (Budgetaftale 2016)

Følgende budgetophør udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for Strategisk Folkesundhed:

- Mindre sager - Sexualvejleder (Budgetaftale 2014).
- Mindre sager - Styrket HIV-forebyggelse - Check Point (Budgetaftale 2015).

Indsatser som delvist ophører i 2018

Nedenstående indsatser ophører delvist i 2018.

Tabel 1.22. Budgetaftaleophør 2018, Indsatser der ophører delvist

Indsatser, der ophører delvist i 2018	2018 1.000 kr.
Specialiseret rehabilitering på sundheds- og socialområdet (budget 2017)	-20.767
Sundhedsaftale og praksisplan - forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser (Budgetaftale 2016)	-552
Bedre normering i de tidlige aftentimer (Budgetaftale 2016)	-103
Indsatser, der ophører delvist i 2018 i alt	-21.422

Indsats vedr. specialiseret rehabilitering dækkes jf. afsnit 1.2, idet bevillingen på 1,8 mio. kr. til neuropsykologer fortsætter til og med 2020. Budgetophøret udmøntes til Center for Omsorg og Rehabilitering, Afdeling for Rehabilitering.

Budgetophør vedr. sundhedsaftale og praksisplan – forebyggelse af indsatser udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for det Nære Sundhedsvæsen.

Budgetophør vedr. bedre normering i aftenstimerne (budgetaftale 2016) udmøntes til plejecenterområdet.

Ældrepuljeindsatser som ophører i 2018

Nedenstående indsatser ophører i 2018.

Tabel 1.23. Budgetaftaleophør 2018

Budgetaftaleophør 2018	2018 1.000 kr.
Kom trygt hjem - ekstra hjælp ved hjemkomst fra hospital (ældrepulje)	-2.823
Idrætsdag til ældre over 65 år (ældrepulje)	-541
Frigjorte midler fra budgetophør ældrepulje indgår i stigende profil af effektivisering vedr. klippekort	3.364
Budgetophør ældrepulje i alt	0

Indsats vedr. Kom trygt hjem ophører og udmøntes til Træningscentrene (-0,802 mio. kr.), hjemmeplejen (-1,249 mio. kr.) og sygeplejen (-0,772 mio. kr.).

Idrætsdag for ældre dækkes via intern omstilling jf. afsnit 1.6. Budgetophøret udmøntes til Center for Sundhed, Afdeling for Strategisk Folkesundhed.

Frigjorte midler vedr. budgetophør ældrepulje indgår i stigende profil af effektivisering vedr. klippekort og udmøntes til plejecentrene.

1.9. Demografi-tilpasning inkl. sund aldring

Udmøntningen af demografitilpasningen af Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget fremgår af nedenstående tabel.

Udmøntningen af demografitilpasningen på plejecenterområdet fremgår af sagen *Demografiregulering og lukning af plejeboligpladser 2017 og 2018* på Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde d. 24. oktober 2017, hvor den samlede effekt af demografireguleringerne af budget 2017 og 2018 udmøntes.

Demografitilpasning udmøntes som en del af de respektive områders budgetramme.

Tabel 1.24. Demografitilpasning budget 2018

Demografitilpasning	2018 1.000 kr.
- Plejehjemsplads (Almindelig)	-14.342
- Demensplads	1.767
- Særlig demensplads	417
- Rehabiliteringsplads	69
- Akut pleje plads	242
Plejeboligpladser i alt	-11.847
- Køb af plejeboligpladser	12.278
- Køb af ældreboligpladser	-1.114
- Salg af plejeboligpladser	1.554
- Salg af ældreboligpladser	-256
Køb og salg af pladser (netto) i alt	12.462
Madservice i alt	-277
- Praktisk hjælp	-160
- Personlig hjælp	-1.882
- Sygepleje	68
- Forebyggende hjemmebesøg	150
- Tøjkordning	-206
- Indkøbsordning	-98
Hjemmepleje og sygepleje i alt	-2.128
- Forebyggende tilbud	-52
- Vedligeholdende tilbud	-210
- Demens daghjem	78
Aktivitetstilbud i alt	-184
Hjælpe midler	288
Myndighed	406
Demografi Ældreområdet i alt	-1.280
- Træning efter Serviceloven	-85
- Træning efter Sundhedsloven	568
- Rygtræning	209
Genoptræning i alt	692

Forebyggelse	1.879
Demografi Sundhedsområdet i alt	2.571
Demografitilpasning i alt	1.291

I.10. DUT-korrektioner

DUT-korrektioner for driften udgør i 2018 1,215 mio. kr. jf. tabel 1.25. Korrektionerne er udmøntet til de berørte enheder.

Tabel 1.25. DUT

DUT	2018 1.000 kr.	Berørte enheder
Kompensation for skæve DUT-sager - rehabiliteringsteams som følge af førtidspensions-, fleksjob og sygedagpengereformen (Budgetaftale 2015)	-1.147	Sundheds- hus Vanløse
Finansiering af reformer - førtidspensions- og sygedagpengereform, rehabilitering og jobafklaring (Budgetaftale 2016)	1.137	Sundheds- hus Vanløse
Kompensation for skæve DUT-sager - reform af erhvervsskolerne (Budgetaftale 2015)	-521	GRUK
Kompensation for skæv DUT i forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen (Budgetaftale 2016)	517	GRUK
Behandling af klagesager i Styrelsen for Patientsikkerhed	-83	CAD
Bekendtgørelse nr. 467 af 12. maj 2017 om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse mv. og for specialiseret ambulans behandling på Øfaldt Centrene.	214	Center for Kvalitet og HR
Satspuljeaftalen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 indeholder et initiativ målrettet patienterne i den kommunale omsorgstandpleje. Formålet med initiativet er at forbedre tandsundheden for det svageste ældre.	1.060	Voksensand- plejen
Forslag til lov om ændring af Sundhedsloven (Genindførelse af retten til frit valg af tandpleje for børn under 16 år og brugere af omsorgstandplejen samt afvikling af kontaktpersonordningen).	38	Voksensand- plejen
Behandling af klagesager i Styrelsen for Patientsikkerhed 1)	0	CAD
DUT i alt	1.215	

I.11. Øvrige korrektioner

De samlede øvrige korrektioner af Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget 2018 er på -44,284 mio. kr. og udspecificeres i det nedenstående afsnit.

Tabel 1.26. Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner	2018 1.000 kr.
Bidrag til centrale puljer	-17.160
Værdighedspulje	0
Eksterne midler	0
Elever	-30.266
Huslejekorrektioner	-2.785
Overførsler fra Anlæg til Service	19.514
Øvrige korrektioner	1.450
P/l-ændringer	-15.037
Øvrige korrektioner i alt	-44.284

Bidrag til centrale puljer

Bidrag til centrale puljer udmøntes som følger i nedenstående tabel.

Tabel 1.27. Bidrag til centrale puljer

Bidrag til centrale puljer	2018 1.000 kr.
Bevillingsmæssige ændringer - Bevillingsgørelse af arbejdsskadeopkrævningen (hjemmeplejeområdet)	-3.459
Bevillingsmæssige ændringer - Bevillingsgørelse af arbejdsskadeopkrævningen (Plejecenterområdet)	-6.917
Bidrag til stigning i udgifter til arbejdsskadeordningen	204
Bidrag til stigning i udgifter til barselsfonden	-895
Korrektion af udgiftsniveau i barselsfonden	-3.236
Bidrag til reserve på 100 mio. kr. til selvrisiko i kommunens fælles forsikringsordning.	-2.687
Tilpasning af bidrag til reserve på 100 mio. kr. til selvrisiko i kommunens fælles forsikringsordning	1.188
Bidrag til pulje til eventuelle centrale udgifter i forbindelse med Overenskomst 2018	-1.358
Bidrag til centrale puljer i alt	-17.160

Bidrag til centrale puljer udmøntes som følger:

Følgende udmøntes til plejecenterområdet:

- Bevillingsmæssige ændringer - Bevillingsgørelse af arbejdsskadeopkrævningen (-6,9 mio. kr. i 2018)

Følgende udmøntes til hjemmeplejeområdet:

- Bevillingsmæssige ændringer - Bevillingsgørelse af arbejdsskadeopkrævningen (-3,5 mio. kr. i 2018)

Følgende udmøntes til Centralforvaltningen:

- Bidrag til stigning i udgifter til arbejdsskadeordningen

Følgende udmøntes til alle enheder:

- Bidrag til stigning i udgifter til barselsfonden
- Korrektion af udgiftsniveau i barselsfonden
- Bidrag til reserve på 100 mio. kr. til selvrisiko i kommunens fælles forsikringsordning.
- Tilpasning af bidrag til reserve på 100 mio. kr. til selvrisiko i kommunens fælles forsikringsordning
- Bidrag til pulje til eventuelle centrale udgifter i forbindelse med Overenskomst 2018

Værdighedspuljen

Med Finansloven for 2016 har Københavns Kommune modtaget tilskud til en mere værdig ældrepleje i perioden 2016-2019. Midlerne fordeles efter demografisk fordeling af 65+ årige, hvilket betyder, at Københavns Kommune får årligt cirka 58 mio. kr. til fordeling mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Midlerne blev i januar 2016 disponeret til varige indsatser til blandt andet plejecentre og hjemmepleje, men der blev dog i Sundheds- og Omsorgsudvalget bibeholdt 3,2 mio. kr. vedrørende 2018 til fordeling senere (heraf 2,6 mio. kr. fra Budgetaftale 2018).

De udisponerede midler blev efter politisk forhandling fordelt af Sundheds- og Omsorgsudvalget på deres møde den 24. oktober 2017. Fordelingen på indsatser er nærmere beskrevet i afsnit 1.13.

Tabel 1.28. Ændringer Værdighedspulje 2018

Værdighedspulje, 2018 1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt
Fordeling af udisponerede midler til værdighedspuljen 2018	3.200	-3.200	0

Se mere i afsnit 1.12.

Elever

Elevområdet udmøntes som følger i nedenstående tabel.

Tabel 1.29. Elevområdet

Elever	2018 1.000 kr.	Enhed
Ekstra praktikpladser i 2015 (Budgetaftale 2015)	-3.321	GRUK
Praktikpladser i kommunen - SOU (Budgetaftale 2014)	-1.193	GRUK
Regulering pga. manglende opfyldelse af måltal vedr. ekstra praktikpladser	290	GRUK

Praktikpladser - Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-353	GRUK
Praktikpladser - Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-55	GRUK
Omkontering af EGU-praktikpladser (Budget 2015 og overførselssag 2015-16) fra service til overførsler	-634	GRUK
Æ113 - Ny dimensioneringsaftale på elevområdet - mindreudgifter i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-25.000	GRUK
Elever i alt	-30.266	

Huslejekorrekationer

Huslejekorrekationer udmøntes som følger i nedenstående tabel.

Tabel 1.30. Huslejekorrekationer

Huslejekorrekationer	2018 1.000 kr.	Enhed
Indgåelse af lejemål til aktivitetscenter i Lyrskovgade (FORTROLIG) - sparede serviceudgifter i SUF	-61	Aktivitets-tilbud
Ændring af huslejeafsettelsen på rådhuset (BR 30. marts 2017 pkt. 4)	-2.724	Center for Administration
Huslejekorrekationer i alt	-2.785	

Overførsler fra anlæg til service

Overførsler fra anlæg til service udmøntes som følger i nedenstående tabel.

Tabel 1.31. Overførsler fra anlæg til service

Overførsler fra anlæg til service	2018 1.000 kr.	Enhed
	Service	
Finansiering af anlægsbevilling til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens nye omsorgssystem CURA	15.514	Centralforvaltningen
Skærmbesøg - Anlæg til drift	4.000	Centralforvaltningen
Overførsler fra anlæg til service i alt	19.514	

Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner udmøntes som følger i nedenstående tabel.

Tabel 1.32. Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner	2018 1.000 kr.	Enhed
Styrkelse af IT-sikkerheden - betaling til KS (BR d. 30. april 2015)	-333	Centralforvaltningen
Difference i forbindelse med omprioritering budget 2017 tværgående effektiviseringer til nye indsatser	-740	Centralforvaltningen
Bevillingsmæssige ændringer - Automatisk autosignatur til alle medarbejdere i Københavns Kommune	33	Centralforvaltningen
Bevillingsmæssige ændringer - Finansiering af KØR-licenser (Internt lån)	330	Centralforvaltningen
Kompensation sfa. overgang fra tjenestemænd til overenskomstansatte	40	Centralforvaltningen
Indkøb og implementering af ny kontorpakke (FORTROLIG)	767	Centralforvaltningen
Bevillingsmæssige ændringer - Korrektion af bevilling	733	Sygepleje og CSU
Bevillingsmæssige ændringer - Indkøb af spørgeskemaprogram	-16	Center for Administration
Ældrepuljen	636	Centralforvaltningen
Øvrige korrektioner i alt	1.450	

I.12. Pris- og løn fremskrivning

De vedtagne pris- og lønfremskrivningssatser fra 2017 til 2018 er 2,16 pct. for prisfremskrivning, 1,52 pct. for lønfremskrivning og 1,70 pct. for den sammenvejede pris- og lønfremskrivning.

Eftersom budgetfremskrivningen fra 2016 til 2017 blev reduceret, uden at dette blev udmøntet til enhederne, anvendes der en reduceret pris og lønfremskrivning i budgetudmøntningen fra 2017 til 2018 jf. tabel 1.33. Hermed indhentes den reducerede fremskrivning fra 2016 til 2017 svarende til 15 mio. kr.

Tabel 1.33. Pris- og lønfremskrivning 2017 – 2018

Pris- og lønfremskrivning 2017-2018	Fremskrivning Vedtaget Budget 2018	Fremskrivning Budgetudmøntning 2018
Prisfremskrivning	2,16 %	1,44 %
Lønfremskrivning	1,52 %	1,31 %
Sammenvejede pris- og lønfremskrivning	1,7 %	1,3 %

1.13. Værdighedspuljen

Københavns Kommune modtager tilskud til en mere værdig ældrepleje i perioden 2016-2019. Midlerne er tildelt efter at Københavns Kommune har udarbejdet en værdighedspolitik for 2016-2019, hvilket er en forudsætning for at få tilskuddet. Værdighedspolitikken skal i henhold til bekendtgørelse om værdighedspolitikker for ældreplejen revideres i 2018.

Den eksisterende værdighedspolitik lægger vægt på fem temaer: livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, mad og ernæring samt en værdig død. I 2018 er der ikke disponeret midler til temaet mad og ernæring.

I 2016-2019 er de besluttede indsatser under værdighedspuljen underlagt særlige dokumentationskrav. For alle indsatser skal der ligeledes aflægges et revisorpåtegnet regnskab til Sundheds- og Ældreministeriet.

I 2018 består udmøntning af værdighedspuljen dels af varige indsatser fordelt ved politisk forhandling i januar 2016 og dels nye indsatser fordelt i oktober 2017, jf. ovenstående afsnit 1.11., samt i Budgetaftalen 2018.

Midlerne bliver udmøntet i særskilt proces og udmøntningen vil blive suppleret med en konteringsvejledning til Kvantum.

Tabel 1.34. Værdighedspuljen 2018

Indsatser under værdighedspuljen	1.000 kr.	Tema i værdighedspolitikken	Berørte enheder
Varige indsatser			
Flere hænder om aftenen - tid til nærvær og det gode aftensmåltid på plejecentre	37.790	Livskvalitet	Plejecentre
Mulighed for at vælge bad om aftenen	200	Selvbestemmelse	Hjemmeplejen
Valgfrihed i forhold til tidspunkt for rengøring	1.500	Selvbestemmelse	Hjemmeplejen
Mere tid til plejen af demente	4.500	Livskvalitet	Center for Innovation og Digitalisering, Plejecentre
Tid til livskvalitet - udvidelse af klippekortet til flere borgere	2.700	Selvbestemmelse	Hjemmeplejen
Sygeplejefaglig støtte i den sidste tid	700	En værdig død	Plejecentre, Hjemme- og sygepleje
Budgetaftalen 2018: Udbredelse og forankring af nyudviklet pårørendekursus	330	Livskvalitet	Center for Omsorg og Rehabilitering

Godkendt oktober 2017: Kompetenceudvikling - styrket tværfagligt samarbejde og kommunikation med borgere og pårørende	450	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen	Center for Kvalitet og HR
Godkendt oktober 2017: Befordring til borgere med demens eller erhvervet hjerneskade	1.600	Livskvalitet	Center for Omsorg og Rehabilitering
Midlertidige indsatser			
Forbedringsindsats - systematisk kvalitetsudvikling på plejecentre	1.500	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen	Center for Kvalitet og HR, Plejecentre
Revision	85	-	Økonomisekretariatet
Godkendt oktober 2017: Forebyggelse af kompliceret sorg blandt ældre københavnere	300	Livskvalitet	Center for Omsorg og Rehabilitering
Godkendt oktober 2017: Pilotprojekt 'Min hjælper' - styrket kontaktpersonordning	855	Selvbestemmelse	Center for Innovation og Digitalisering, Hjemmeplejen
I alt	52.510		

Den samlede sum til Sundheds- og Omsorgsudvalgets indsatser udgør i 2018 i alt 52,5 mio. kr. Der er ikke fordelt midler til anlæg i 2018.

I.14. Klippekort på plejecentre

Med Finanslov 2017 modtager Københavns Kommune 39,9 mio. kr. årligt i 2017 og 2018 til klippekort på plejecentre. Formålet med klippekort på plejecentre er, at københavnske borgere får individuel tid, som de selv bestemmer og disponerer over. Midlerne fordeles efter antallet af somatiske-, demens- samt beskyttede bolig-pladser.

Principper for anvendelsen af klippekort er i løbet af 2017 sendt ud til samtlige plejecentre, som beskriver de konkrete anvisninger for, hvordan midlerne til klippekort skal anvendes og rapporteres til Sundheds- og Ældreministeriet.

Midlerne bliver udmøntet i særskilt proces. Udmøntningen vil blive suppleret med en konteringsvejledning til Kvantum.

I.15. Frikommuneforsøg

Københavns Kommune deltager, sammen med Aarhus, Odense, Esbjerg og Randers, i et frikommuneforsøg, under overskriften 'Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder'. I København er forsøget etableret som et samarbejde mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen.

I frikommuneforsøget indgår dels:

- et forsøg med *kommunale tilkøbsydelse* (eksempelvis rengøring, følgeskab mm.) til borgere visiteret til personlig pleje og praktisk hjælp efter Serviceloven § 83
- et forsøg med *levering af madservice*. En borger, der er visiteret til madservice efter Serviceloven, § 83, stk. 3, kan købe én portion mad dagligt som visiteret indsats. Frikommuneforsøget gør det muligt for borgere, der ikke er visiteret til madservice efter § 83, stk. 3, men som er visiteret til andre indsatser efter § 83, fremover at kunne købe mad som tilkøbsydelse.

Frikommuneforsøget vil blive gennemført i alle fem lokalområder med opstart primo 2018. Forsøget løber i perioden 2018 til 2020.

Ydelseskatalog er under udarbejdelse og skal godkendes i Socialudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget i december 2017.